



21.08.2020

Asia/14

§ 130

Helsinginkadun, Runeberginkadun ja Caloniuksenkadun perusparannusten raitiorata- ja ratasähkötyöt, hankesuunnitelma

HEL 2020-008691 T 08 00 02

Esitys

Liikenneliikelaitoksen (HKL) johtokunta esitti kaupunginhallituksen hyväksyttäväksi Helsinginkadun (Sturenkatu-Kaarlenkatu), Runeberginkadun (Mannerheimintie-Töölöntori) ja Caloniuksenkadun perusparannusten raitiorata- ja ratasähkötöiden hankesuunnitelman 2.6.2020 esityksen mukaan niin, että hankkeen kokonaishinta yhteensä sisältäen suunnittelun, rakennustyöt ja hankkeeseen sisältyvät erillishankinnat sekä hankintojen aikaiset lisä- ja muutostyöt on 9,24 milj. euroa (alv 0 %) kustannustasossa kesäkuu 2020.

Esittelijä

yksikön johtaja
Artturi Lähdetie

Lisätiedot

Otto Kyrklund, projektipäällikkö, puhelin: 310 35332
otto.kyrklund(a)hel.fi

Liitteet

1 Liite

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, liikenneliikelaitoksen johtokunta

Otteet

Ote	Otteen liitteet
Hankinta	Esitysteksti Liite 1
Projektipäällikkö	Esitysteksti Liite 1
Suunnitteluinsinööri	Esitysteksti Liite 1
Talouspalvelut	Esitysteksti Liite 1

Esitysehdotus

Esitys on ehdotuksen mukainen.



Esittelijän perustelut

Helsinginkadun, Runeberginkadun ja Caloniuksenkadun raitiotierataosuuksien perusparannuksella kehitetään raitioliikenteen sujuvuutta, liikenneturvallisuutta sekä matkustusmukavuutta. Lisäksi toteuttamalla merkittävästi yhden linjan reittiin kohdistuvia perusparannustoimenpiteitä kerralla pystytään lieventämään perusparannuksen vaikutuksia liikenteeseen.

Hankkeen strategiasidonnaisuus

Helsingin kaupunkistrategiassa 2017-2021 (kaupunginvaltuusto 27.9.2017, 321 §) todetaan, että liikennejärjestelmän toimivuudesta huolehditaan liikenneinvestoinneilla ja että kestävien liikennemuotojen kulkumuoto-osuutta kasvatetaan. Päätösehdotus tukee näitä kaupunkistrategian tavoitteita kestäväen kasvun turvaamisesta ja on näin strategian mukainen.

Suhde muihin päätöksiin

Kaupunkisuunnittelulautakunta hyväksyi 9.6.2011, 220 §, raitiolinja 8 kehittämisohjelman.

Yleisten töiden lautakunta hyväksyi 19.5.2015, 249 §, Runeberginkadun (välillä Mannerheimintie-Töölöntori) katusuunnitelman.

Kaupunkiympäristölautakunta hyväksyi 4.9.2018, 415 §, Helsinginkadun (välillä Sturenkatu-Kaarlenkatu), Kaarlenkatu (välillä Franzeninkatu-Helsinginkatu) ja Läntisen Brahenkadun katusuunnitelmat.

Kaupunkiympäristölautakunta hyväksyi 4.9.2018, 416 §, Caloniuksenkadun katusuunnitelman.

Hankkeen lähtökohdat ja tavoitteet

Hankkeessa yhdistetään kolmen erikseen suunnitellun katuosuuden perusparannukset yhdeksi samaan aikaan toteutettavaksi hankekokoaisuudeksi. Hankkeen toteuttamisen myötä parannetaan kevyen- ja raitioliikenteen edellytyksiä kaikilla kolmella katuosuudella. Kaikille kaduille rakennetaan kantakaupungin pyöräliikenteen pääverkon tavoitella 2025 mukaiset yksisuuntaiset pyörätiet. Perusparannukset toteutetaan hyväksytyjen katusuunnitelmien mukaisesti.

Raitioliikenteen sujuvuutta ja toiminnallisuutta parannetaan paremmalla erottelulla muusta liikenteestä sekä selkeämmillä pysäkkijärjestelyillä. Raitiotien muutostyöt ovat osin raitiolinja 8 kehittämisohjelman mukaisia. Raitioratahankkeen kaikille kolmelle osuudelle tehdään yhteinen hankesuunnitelma, jotta kokonaisuuden kustannukset pystytään esit-



21.08.2020

tämään yhdessä ja välttämään hyväksymismenettelyn pilkkoutumiselta. Lisäksi on tarkoituksenmukaista yhdistää raitiorataa ja ratasähköä koskevat hankesuunnitelmat.

Hanke käsittää kolme katuosuutta:

- Helsinginkatu välillä Kaarlenkatu-Sturenkatu, ja Kaarlenkadun ja Läntisen Brahenkadun Helsinginkadun läheiset osuudet
- Runeberginkatu välillä Mannerheimintie-Töölöntori
- Caloniuksenkatu

Suunnittelun aikana on tunnistettu hyötyjä toteuttaa kaikki kolme kadun peruskorjausta samassa hankekokonaisuudessa. Katujen muutoksien suunnittelusta on vastannut kaupunkiympäristön toimiala (KYMP). Myös raitiolinjaston poikkeusjärjestelyjen koordinoiminen pystytään toteuttamaan näin paremmin.

Perusparannusten myötä toteutettavat muutokset tuottavat kustannussäästöjä raitiolinja 8:n kehittämisohjelman mukaisesti arvioituna seuraavien 30 vuoden aikana liikennöintikustannussäästöjä n. 0,5 milj. euroa ja matkustajien ajan säättämisestä muodostuvia hyötyjä n. 2,2 milj. euroa.

Helsinginkatu

Raitiovaunupysäkkejä järjestellään urakka-alueella toimivammaksi kokonaisuudeksi, suojateitä päivitetään nykyisten ohjeistusten mukaiseksi ja pyörätiet muutetaan yksisuuntaisiksi. Muutosten myötä kadut sopeutuvat asemakaavan mukaiseen ympäristöönsä ja täyttävät toimivuuden, turvallisuuden ja viihtyisyyden vaatimukset.

Runeberginkatu

Runeberginkadun perusparannuksessa katualuetta ei muuteta nykyisestä huomattavasti. Ajokaistat kadulla ovat pääsääntöisesti 3,5 metriä leveitä ja niiden välissä on raitiotiealue muusta liikenteestä erillään, mutta raitioliikenteen sujuvoittamiseksi kiskoalue on suunniteltu korotettavaksi reunatuella muusta ajoneuvoliikenteestä.

Caloniuksenkatu

Caloniuksenkatua koskevan katusuunnitelman lähtökohtana on ollut säilyttää kadun kaupunkikuvallinen ja historiallinen ilme, kun perusparannuksen yhteydessä katua on suunniteltu muokattavaksi meluntason alentamiseksi.

Katusuunnitelmassa kadun vanhat reunakivet käytetään uudelleen ja hyödynnetään kadun nykyisiä nupukiviä. Suunnitelmassa on esitetty,



että ajorata, jalkakäytävä ja pyörätie sekä pyöräkaista ovat asfalttipäällysteisiä. Raitiotien sujuvuutta pystytään parantamaan muuttamalla raitiotielle varattu oma kaista korotetuksi. Uusien pyöräteiden alta poistuu noin 17 pysäköintipaikkaa.

Kadun pohjoisreunalla moottoriajoneuvoliikenne ja raitiovaunuliikenne jakavat nykyisenlaisesti saman kaistan. Raitiovaunuliikenne on myöhemmin mahdollista erottaa omalle kaistalleen myös Mechelininkadun suuntaan kieltämällä pysäköinti.

Hankkeen toteuttaminen

Hanke sisältää raitiotien purku- ja rakentamistyöt Helsinginkadun, Runeberginkadun ja Caloniuksenkadun urakka-alueilla. Hankkeen toteuttamiseen kuuluvat myös uudet pysäkkijärjestelyt Helsinginkadun ja Runeberginkadun alueilla. Hankkeen yhteydessä uusitaan tarvittavilta osin ratasähköjärjestelmiä urakka-alueella.

Hankkeen alueella sijaitsee useampi raitioliikenteen kannalta hyvin merkittävä risteysalue. Hankkeen toteutus on koordinoitava siten, että risteysalueiden työt toteutetaan porrastaen ja ne pyritään ajoittamaan kesäliikenteen ajaksi liikennehaittojen minimoimiseksi. Liikennöinnin kannalta oleellimmat risteykset ovat Helsinginkatu-Kaarlenkatu, Helsinginkatu-Läntinen Brahenkatu ja Runeberginkatu-Ruusulankatu. Rakentamisen vaiheistuksessa on myös huomioitava Töölön hallireittinä toimiva Ruusulankatu, jonka liikennöintiedellytykset on pyrittävä turvaamaan.

Hankkeen mukaiset työt on todettu tarkoituksenmukaisiksi ohjelmoida toteutettavaksi yhteisenä kunnallisteknisenä (YKT) hankkeena. HKL on yksi YKT-hankkeen osapuolista ja KYMP toimii hankkeen päätilaajana ja kilpailuttaa YKT-urakan.

Keskeisten katujen perusparannustöistä aiheutuvien liikennehaittojen minimoimiseksi tullaan hankkeessa käymään kehitysvaihe ennen varsinaisten rakennustöiden aloittamista. Kehitysvaihe käynnistyy kesällä 2020 ja päättyy syksyn 2020 aikana. Tarkoituksena on luoda sitova työaikataulu kaikkien hankkeen osapuolten ja valitun urakoitsijan kanssa. Kehitysvaiheessa pyritään tunnistamaan aikatauluun vaikuttavat riskitekijät ja minimoimaan aiheutuvat haitat.

Hanke on tarkoitus toteuttaa vuosien 2021 ja 2022 aikana. Hankkeen rakennusvaihetta ei voida käynnistää ennen kuin Hämeentien urakka on saatu kokonaisuudessaan päätökseen ja raitioliikenne on palautunut koko Hämeentien osuudelle.



Katuosuuksilla ei voida liikennöidä töiden ajan, joten liikennekatkot ovat väistämättömiä. Suurimmat haitat kohdistuvat raitiolinjalle 8 joka kulkee kaikkien kolmen kohdealueen läpi. Liikennehaitta linjalle 1 on myös merkittävä. Helsinginkadulla tehtävät työt Kaarlenkadun ja Läntisen Brahenkadun risteyksessä aiheuttavat liikennehäiriöitä myös linjoille 3 ja 9.

Helsinginkatu, Kaarlenkatu ja Läntinen Brahenkatu

Merkittävimmit muutokset nykytilanteeseen hankkeen osuudella ovat seuraavat: Helsinginkatu 22-26 kohdalle rakennetaan uusi useamman linjan pysäkit yhdistävä raitiovaunupysäkki. Raitioliikenteen sujuvoittamiseksi Kaarlenkadun ja Helsinginkadun liittymässä muutetaan kisko-geometriaa. Kaarlenkadun ja Castreninkadun risteyksen eteläpuolella oleva raitiotiepysäkki poistuu ja tilalle tulee kadunvarsipysäköintiä. Läntisellä Brahenkadulla Urheilutalon kohdalla oleva raitiotiepysäkki poistetaan.

Runeberginkatu

Runeberginkadun osuudella Töölöntorin puoleisessa päässä uusitaan raitiovaunupysäkit. Lisäksi kadun rakennustöiden yhteydessä uusitaan myös vesihuollon johdot sekä kaasujohto, jotka siirretään pois raitiotien kiskoalueen alta.

Caloniuksenkatu

Caloniuksenkadulle rakennetaan uudet pyörätiet kadun molemmin puolin ja raitioliikenne Runeberginkadun suuntaan erotellaan moottoriajoneuvoliikenteestä omalle, korotetulle kaistalleen. Raitiotielle korotettava kaista, erotusalueet sekä pysäköinnille varattu katualue päällystetään nykyisillä nupukivillä.

Hankkeen kustannusten muodostuminen

Hankkeen arvonlisäverottomat kustannukset ovat enintään 9,24 milj. euroa hankesuunnitelman mukaisesti. Hanke toteutetaan KYMP:n vetämänä YKT-hankkeena ja YKT-kustannusjaon mukaisesti kokonaisu-rakasta HKL:n maksettava osuus on 45,6 %. Kokonaisu-rakka ei sisällä raidemateriaaleja taikka radan sähköjärjestelmän (mm. ajojohdin, sähkönsyötön kaapelit tai vaihdeohjausjärjestelmän) laitteita ja näiden erillishankinnat on huomioitu hankesuunnitelmassa.

Hankkeen suunnitteluun on kesäkuuhun 2020 mennessä käytetty yhteensä 0,14 milj. euroa.



Ratatöiden osuus hankkeen kustannuksista on n. 7,9 milj. euroa ja ratasähkötöiden n. 1,31 milj. euroa. Ratatöiden ja raidemateriaalien osalta kustannusten on arvioitu jakautuvan seuraavasti:

- Projektipäällikön kustannukset 0,03 milj. euroa
- Rakennuttamiskustannukset (sis. suunnittelun) 0,4 milj. euroa
- Kokonaisurakan työt (sis. ratatyöt) 5,7 milj. euroa
- Erillishankinnat 1,47 milj. euroa
- Hankevaraukset 0,3 milj. euroa

Ratasähkötöiden ja materiaalien kustannusarvion on laskettu jakautuvan seuraavasti:

- Projektipäällikön kustannukset 0,04 milj. euroa
- Rakennuttamiskustannukset (sis. suunnittelun) 0,07 milj. euroa
- Ratasähkötyöt 0,41 milj. euroa
- Erillishankinnat 0,63 milj. euroa
- Hankevaraukset 0,16 milj. euroa

Hankkeeseen on HKL:n vuoden 2020 budjetissa varauduttu käyttämään enintään 0,12 milj. euroa. Vuonna 2021 hankkeen kustannuksiksi on arvioitu 4,78 milj. euroa, vuonna 2022 4,16 milj. euroa ja vuonna 2023 0,15 milj. euroa. Vuosille 2021-2023 sijoittuvat kustannukset otetaan huomioon HKL:n talousarvion laatimisessa noille vuosille.

Hankkeen vaikutukset käyttötalouteen

Ratahankkeen toteuttaminen aiheuttaa 40 vuoden poistoajalla tasapoistoina 0,2 milj. euron vuotuisen lisäyksen poistokustannuksiin.

Ratasähköhankkeen toteuttaminen aiheuttaa 20 vuoden poistoajalla tasapoistoina 66.000 euron vuotuisen lisäyksen poistokustannuksiin.

HSL:n perussopimuksen perusteella 50 % investoinnin poistoista (noin 4,6 milj. euroa 40 vuoden aikana) ja 50 % laskennallisista korkomenoista (40 vuoden aikana yhteensä noin 4,4 milj. euroa, laskentakorko 5 %) voidaan laskuttaa HSL:ltä. HKL palauttaa HSL:ltä laskuttamansa 50 % laskennallisen korkomenon ns. infran korkotulona kaupungille.

Loppuosa poistoista (noin 4,6 milj. euroa 40 vuodessa) ja investoinnin rahoittamisesta aiheutuvat todelliset noin 3,6 milj. euron korkokulut laina-aikana (korkokanta 3 % ja laina-aika 25 vuotta) jäävät kaupungin liikenneliikelaitoksen infratukena maksettavaksi. Helsinginkadun, Runeberginkadun ja Caloniuksenkadun perusparannusten vaikutus HKL:lle maksettavaan kaupungin tukeen on keskimäärin 0,1 milj. euroa vuodessa.



Lisäksi osa HSL:ltä laskutettavasta 50 % poisto-osuudesta ja 50 % laskennallisesta korosta kiertyy vuosittain käytön mukaisesti kaupungin maksettavaksi HSL:n maksuosuuden kautta; noin 50 % poisto-osuudesta ja laskennallisesta korosta katetaan lipputuloilla ja loppuosa kohdistuu kuntaosuuteen. Helsinginkadun, Runeberginkadun ja Caloniuksenkadun perusparannusten HKL:n osuuden kokonaisvaikutus Helsingin kaupungin käyttötalouteen arvioidaan olevan keskimäärin 0,2 milj. euroa vuodessa (HSL:n maksuosuus ja HKL:n saama kaupungin tuki yhteensä).

Toimivalta

Hallintosäännön 11 luvun 1 §:n 2 momentin 1 kohdan mukaan liikelaitoksen johtokunta päättää kaupunginhallituksen vahvistamissa rajoissa tarveselvitykseen perustuvan hanke- tai muun suunnitelman hyväksymisestä.

Kaupunginhallituksen hyväksymien hankesuunnitelmien hyväksymisrajojen mukaan HKL:n johtokunta päättää alle 5 milj. euron hankkeista.

Hankkeen arvonlisäverottoman kokonaishinnan ollessa 9,24 milj. euroa, HKL:n johtokunta esittää hankkeen hyväksymistä kaupunginhallitukselle.

Esittelijä

yksikön johtaja
Artturi Lähdetie

Lisätiedot

Otto Kyrklund, projektipäällikkö, puhelin: 310 35332
otto.kyrklund(a)hel.fi

Liitteet

1 Liite

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, liikenneliikelaitoksen johtokunta

Otteet

Ote	Otteen liitteet
Hankinta	Esitysteksti Liite 1
Projektipäällikkö	Esitysteksti Liite 1
Suunnitteluinsinööri	Esitysteksti Liite 1



21.08.2020

Asia/14

Talouspalvelut

Esitysteksti
Liite 1